

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ
СПРЯМУВАННЯМ)»**

Галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність	051 «Економіка»
Освітньо-професійна програма	«Прикладна статистика та бізнес-аналітика»
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Назва кафедри	Кафедра іноземних мов
Тип дисципліни	Обов'язкова
Семестр	2
Мова викладання	Українська
Керівник курсу	Діденко Наталія Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов
Профайл керівника курсу	http://nasoa.edu.ua/spivrobotnyky/didenko-nataliya-mikolayivna/
Контактна інформація керівника курсу (e-mail), сторінка курсу в Moodle	E-mail: NDidenko@nasoa.edu.ua Сторінка курсу на платформі Moodle: https://dist.nasoa.edu.ua/course/view.php?id=85
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	наявність систематичних та ґрунтовних знань зі шкільного курсу «Українська мова»

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:			
			Лекцій	Практичних занять	Самостійна підготовка	Вид підсумкового контролю
	4	120	4	56	60	Залік

Опис дисципліни	<p>Навчальна дисципліна «Українська мова (за професійним спрямуванням)» є обов'язковою компонентою навчального плану.</p> <p>Мета вивчення навчальної дисципліни: формування комунікативної компетенції у сферах ситуативного та професійного спілкування, що передбачає комплексну реалізацію практичної, розвиваючої, загальноосвітньої та виховної цілей; набуття комунікативного досвіду, що сприяє розвиткові креативних здібностей студентів та спонукає до самореалізації фахівців, активізує пізнавальні інтереси, реалізує евристичні здібності як визначальні для формування професійної майстерності та конкурентоздатності сучасного фахівця; вироблення навичок оптимальної мовної поведінки у професійній сфері: вплив на співрозмовника за допомогою вмілого використання різноманітних мовних засобів, оволодіння культурою монологу, діалогу та полілогу; сприйняття й відтворення фахових текстів, засвоєння лексики і термінології свого фаху, вибір комунікативно виправданих мовних засобів, послуговування різними</p>
------------------------	--

	<p>типами словників, складання ділових паперів.</p> <p>Завдання вивчення навчальної дисципліни: сформувати чітке і правильне розуміння ролі державної мови у професійній діяльності; забезпечити досконале володіння нормами сучасної української літературної мови та дотримання вимог культури усного й писемного мовлення; виробити навички самоконтролю за дотриманням мовних норм у спілкуванні; розвивати творче мислення студентів; виховати повагу до української літературної мови, до мовних традицій; сформувати навички оперування фаховою термінологією, редагування, коригування та перекладу наукових текстів.</p> <p>Формат проведення дисципліни: лекції, практичні заняття, самостійна робота. Здобувачі вищої освіти мають змогу отримати індивідуальні консультації.</p>
<p>Результати навчання</p>	<p>Здобувач вищої освіти повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – визначення літературної мови, державної мови, національної мови, мови професійного спілкування; – функціональні стилі української літературної мови; – норми сучасної української літературної мови й практично оволодіти ними; – різні мовні засоби відповідно до комунікативних намірів; – особливості усного спілкування, кожної його форми (індивідуальної бесіди, телефонної розмови тощо); – типи та види перекладу, основи редагування; – жанри наукового мовлення та особливості їх оформлювання; – термінологію майбутнього фаху; – основи культури ділового мовлення. <p>Здобувач вищої освіти повинен вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – послуговуватися всім лексичним багатством української мови, добирати синоніми, антоніми, фразеологізми, розпізнавати пароніми і вживати їх відповідно до значень; – давати розгорнуті відповіді на питання дискусійного та підсумкового характеру; – готувати самостійні інформаційні повідомлення; – сприймати, редагувати тексти офіційно-ділового й наукового стилів; – аналізувати тексти професійного мовлення; – скорочувати та створювати наукові тексти професійного спрямування, складати план, конспект, реферат тощо, робити необхідні нотатки, виписки відповідно до поставленої мети; – послуговуватися лексикографічними джерелами (словниками) та іншою допоміжною довідковою літературою, необхідною для самостійного вдосконалення мовної культури; влучно висловлювати думки для успішного розв'язання проблем і завдань у професійній діяльності; – перекладати письмово фахові тексти українською мовою та послуговуватися різними типами словників під час перекладу і редагування; – грамотно складати документи; – впливати на людей під час безпосереднього спілкування.
<p>Професійні компетентності</p>	<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає</p>

	ЗК 05. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.
Програмні результати навчання	ПР 20. Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами.
Програма навчальної дисципліни	Змістовий модуль 1. Законодавчі та нормативно-стильові основи професійного спілкування. Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування. Тема 2. Основи культури української мови. Тема 3. Стилї сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні. Тема 4. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Тема 5. Документація з кадрово-контрактних питань. Змістовий модуль 2. Професійна, наукова комунікація як складові фахової діяльності. Тема 6. Довідково-інформаційні документи. Тема 7. Етикет службового листування. Тема 8. Спілкування як інструмент професійної діяльності. Культура усного фахового спілкування. Тема 9. Риторика і мистецтво презентацій. Форми колективного обговорення професійних проблем. Тема 10. Наукова комунікація як складова фахової діяльності.
Методи навчання	<i>словесні</i> (розповідь, пояснення, лекція, консультація); <i>наочні</i> (демонстрація, ілюстрація); <i>практичні</i> (практична робота, тестування, ситуаційні завдання, виконання творчих проєктів); <i>за характером логіки пізнання</i> : аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний; <i>за рівнем самостійної розумової діяльності</i> : проблемний, частково-пошуковий, дослідницький; <i>за рівнем інноваційності</i> : ситуаційного аналізу, дискусія, робота в групах.
Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни	Мультимедійний проєктор, комп'ютер або ноутбук, використання платформи Microsoft Teams та Moodle для дистанційного навчання
Політики навчальної дисципліни	Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти НАСОН є передумовою для ефективного опанування результатами навчання і отримання позитивної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Складові політики академічної доброчесності регламентуються: <i>Положенням про академічну доброчесність Національної академії статистики, обліку та аудиту, затвердженим рішенням Вченої ради НАСОН, 24 квітня 2020 р., протокол № 8.</i> Відповідно до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСОН та Положення про академічну доброчесність у НАСОН у разі виявлення викладачем порушення студентом норм та правил академічної доброчесності, викладач зобов'язаний застосувати норми п.11.8.3 Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСОН, зокрема: «повторне проходження оцінювання (тест, контрольна робота, залік, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента (модуля) освітньої програми» Політика щодо відвідування занять. Здобувачі вищої освіти денної форми навчання зобов'язані відвідувати заняття. Поважними причинами для відсутності на заняттях є хвороба, академічна мобільність або інші випадки відсутності, які підтверджені документально. Якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та відповідно до графіку консультацій викладача.

Політика щодо перескладання. Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися термінів виконання усіх завдань, передбачених програмою навчальної дисципліни. Ліквідація академічної заборгованості та перескладання заліку проводиться після закінчення екзаменаційної сесії за окремим розкладом, складеним навчально-методичним відділом не пізніше наступного тижня після сесії.

Політика щодо оскарження результатів оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням рівня його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Національній академії статистики, обліку та аудиту, затвердженим рішенням Вченої ради НАСОА, 25 травня 2020 р., протокол № 9.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Гриценко Т. Б. Українська мова за професійним спрямуванням: навч. посібн. Київ: ЦНЛ, 2019. 624 с.
2. Діденко Н.М. Використання тренажерів при викладанні української мови за професійним спрямуванням. URL: <https://naurok.com.ua/vikoristannya-trenazheriv-pri-vikladanni-ukra-nsko-movi-za-profesiynim-spryamuvanniam-296722.html>
3. Діденко Н.М. Організація самостійної роботи з дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» в умовах дистанційної освіти. Інноваційна педагогіка. 2022. Вип. 49. Т. 1. С. 39-43 URL: <http://194.44.12.92:8080/jspui/handle/123456789/6733>
4. ДСТУ 4163:2003. Державна уніфікована система документації. Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлювання документів. Вид. оф. (Чин. від 01.09.2003). Київ.: Держспоживстандарт, 2003. 21 с. URL: <https://undiasd.archives.gov.ua/doc/DSTU%204163.pdf>
5. ДСТУ 8302:2015 Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання / Нац. стандарт України. Вид. офіц. [Уведено вперше; чинний від 2016-07-01]. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 17 с. URL: https://library.snu.edu.ua/2017/dstu_8302_2015_z_vnesenimi_popravkami.pdf
6. Кацавець Р. Ділова мова за новим українським правописом : підручник. Київ : Центр навч. л-ри, 2020. 306 с.
7. Кацавець Р.С. Українська мова: усна і писемна (ділове спрямування). Навчальний посібник. Київ : Алерта. 2020. 264 с.
8. Корж А. В. Українська мова професійного спрямування: навч. посібник. Київ: Центр навч. л-ри, 2019. 296 с.
9. Пентелюк М. І., Маруніч І. І., Гайдасенко І. В. Ділове спілкування та культура мовлення: навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2019. 224 с.
10. Українська мова (за професійним спрямуванням). За новою програмою: навч. посібник-практикум / Вознюк Г.Л., Булик-Верхола С.З., Василичин І.П. [та ін.]. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. 324 с.
11. Український правопис / НАН України, Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні; Інститут української мови. К.: Наукова думка, 2019. 392 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Pravopys.2019/ukr.ppravopys-2019.pdf>
12. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням: Підручник. 4-те вид., виправ. і доп. Київ: Алерта, 2019. 696 с.

КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

За результатами семестру здобувач вищої освіти отримує підсумкову оцінку за 100-бальною системою, яка розраховується як накопичена сума отриманих балів за всі види поточного, модульного та підсумкового контролю.

Умовою допуску до підсумкового контролю є набрання здобувачем вищої освіти 35 балів у сукупності за всіма темами дисципліни.

Якщо за результатами модульно-рейтингового контролю здобувач вищої освіти отримав сумарну кількість балів за два змістовні модулі, що не перевищує 34 бали, то студент вважається таким, що не виконав усі види робіт, які передбачаються навчальним планом з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» і направляється на повторний курс вивчення дисципліни.

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	Робота на лекціях	-
	Робота на практичних заняттях, у т.ч.:	
	виконання практичних завдань за кожною темою	Від 1 до 2 балів
	тестування за кожною темою	Від 1 до 3 балів
МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ	Модульний контроль № 1	Максимальна оцінка – 10 балів
	Модульний контроль № 2	Максимальна оцінка – 10 балів
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	Залік	Максимальна оцінка – 30 балів

Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Оцінка за національною шкалою	Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
Залік			
<i>Зараховано</i>	90-100	A	Здобувач вищої освіти виявляє глибокі знання мовної системи, усвідомлено їх застосовує під час коментування, пояснення мовних явищ та фактів; з'ясовує причинно-наслідкові зв'язки у виявленні мовних закономірностей та законів; самостійно здобуває знання, опрацьовуючи основну і додаткову літературу; використовує знання під час розв'язання пізнавальних завдань. Виконує вправи найвищої складності, виявляючи уміння описового, класифікаційного та аналітико-синтетичного характеру, аргументує власні дії, подає поширені коментарі до лінгвістичних явищ, не припускаючись помилок; спирається на знання різних концепцій та підходів до тлумачення мовних фактів і закономірностей.
	82-89	B	Здобувач вищої освіти володіє основним теоретичним матеріалом; ознайомлений на достатньому рівні з основною навчально-науковою літературою, додатковою літературою; демонструє широку лінгвістичну компетенцію. Виконує основні види практичних завдань, але допускає незначні мовленнєві помилки в оформленні класифікаційних жанрів; аналізує мовні явища на достатньо високому рівні у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих помилок.
	74-81	C	Здобувач вищої освіти володіє основним теоретичним матеріалом на достатньому рівні; знання засвідчують оволодіння основною навчально-науковою літературою, але не

			виявляють ознайомлення з додатковою літературою; демонструє широку лінгвістичну компетенцію, але не завжди її достатньо для пояснення причинно-наслідкових зв'язків у мовній системі. Виконує основні види практичних завдань, але не завжди правильно пояснює власні дії; виконує дії класифікаційного характеру, але допускає мовленнєві помилки в оформленні класифікаційних жанрів; не може пояснити вияву всіх лінгвістичних закономірностей; аналізує мовні явища, припускаючись поодиноких помилок
	64-73	D	Здобувач вищої освіти має фрагментарний, та не завжди усвідомлений характер засвоєної інформації; наводить приклади з лекцій та підручників, не застосовує знання у нових умовах; у процесі коментування спирається лише на знання, здобуті під час колективної роботи. Виконує основні вправи, виявляючи уміння описового, класифікаційного та аналітико-синтетичного характеру, але виконує дії лише за аналогією; коментує мовні явища, але припускається помилок; у мовленні наявні недоліки.
	60-63	E	Здобувач вищої освіти має достатньо-мінімально можливий допустимий рівень знань; помиляється у формулюванні мовознавчих термінів; не застосовує знання на практиці; у процесі коментування спирається лише на знання, здобуті під час колективної роботи. Частково виконує основні вправи, виявляючи уміння описового, класифікаційного та аналітико-синтетичного характеру лише за аналогією; фрагментарно коментує мовні явища, припускаючись значних помилок.
<i>Незараховано</i>	35-59	FX	Здобувач вищої освіти слабо володіє теоретичним матеріалом, що зумовлено недостатнім опрацюванням навчально-наукової літератури: не володіє термінологією, помиляється у процесі формування визначень, не може навести приклади. Відчуває труднощі під час виконання простих вправ; допускає помилки у виявленні мовних одиниць, визначенні їх структури, семантики та функцій; помиляється у визначенні категоріальних властивостей. Здобувач вищої освіти має можливість повторного складання.
	1-34	F	Здобувач вищої освіти не володіє теоретичним матеріалом: не володіє термінологією, помиляється у процесі формування визначень, не може навести приклади. Відчуває труднощі під час виконання простих вправ; допускає значні помилки у виявленні мовних одиниць, визначенні їх структури, семантики та функцій; робить значні помилки у визначенні категоріальних властивостей. Обов'язкове повторне вивчення дисципліни.

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри іноземних мов. Протокол № 15 від 22.06.2023 р.